

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНИЙ ФАКУЛЬТЕТ**

**Міжнародна науково-практична конференція
«Перспективи розвитку суспільно-гуманітарних наук
в умовах євро інтеграції»**

11-12 квітня 2024 року

Біла Церква
2024

ЗМІСТ

Секція 1 Нові парадигми та напрямки досліджень філософських, політологічних, історичних наук у світовому просторі

Мельник Л.М. Феномен війни і миру у філософських поглядах Томаса Гоббса.....	6
Пасічник Н.С. Деколонізація та дерусифікація – головні тренди політики пам’яті на сучасному етапі.....	8
Грек І.М. Поняття «грумада» у працях Михайла Павлика.....	14
Ордіна Л.Л. Проблеми соціокультурної адаптації особистості в умовах російсько-української війни.....	16
Горкава В.В., Баштанник О.В. Аналіз ролі жінок у політиці та в інституціях влади на прикладі сучасної України.....	19
Росавіцький О.О. Парадигма історії, як виклик сьогоденню.....	23
Фесенко Г.Г. Ландшафт голокосту: актуальні підходи дослідження.....	26

Секція 2 Тенденції та сучасні виклики галузевих юридичних наук та правових практик в умовах євро інтеграції

Ковальчук І.В. Процес глобалізації як фактор становлення політико-правової свідомості особистості.....	30
Бровко Н.І. До питання євроінтеграційних процесів побудови громадянського суспільства в Україні.....	33
Тимошук О.Г. Правове регулювання та розвиток суспільства: забезпечення захисту прав і свобод громадян в Україні в умовах євроінтеграції.....	37
Терещук М.М. Конституційно-правовий статус Президента в парламентсько-президентських республіках Європи.....	40
Линник Т.В. Проблеми нормотворчої техніки в Україні.....	43
Добренька Н.В. Практичні та теоретичні аспекти інформаційної війни в Україні.....	47
Баштанник О.В. The concept of state capacity in modern scientific discourse of governing.....	51
Поляруш-Сафроненко С.О. Конституційні права дітей-жителів об’єднаних територіальних громад в період військової агресії та гарантії їх реалізації.....	54
Скороход О.В., Домбровська О.В. Інформатизація місцевого самоврядування як засіб прискорення подолання наслідків російської агресії.....	59
Макарчук В.В. Використання правоохоронними органами технічних засобів для здійснення спостереження з метою забезпечення національної безпеки і оборони.....	64
Сокиринська О.А. Застосування норм міжнародного гуманітарного права під час «нових» конфліктів.....	67
Prisac A.V. Definition of general competence in the legal literature of Romania.....	70
Сидоренко В.В. Окремі проблемні аспекти реалізації права на екстрену медичну допомогу в умовах адаптації національного законодавства до стандартів ЄС.....	74
Ломакіна І.Ю. Соціальна політика в гуманітарному знанні Європи і соціальний вимір європейської інтеграції : остання третина ХХ ст.	78
Пахомова А.О. Світовий досвід розвитку системи комерціалізації технологій в університетах.....	82
Кашинцева О.Ю. Інтелектуальна власність в Україні: виклики війни, перспективи членства в ЄС та НАТО.....	85
Яковець І.С. Роль ТРІПС плюс у доступі до лікування.....	90
Чомахашвілі О.Ш. Фармацевтична незалежність України: ретроспективний огляд.....	95
Пономарьова О.О. Деякі аспекти захисту конфіденційної інформації сенситивних груп пацієнтів у клінічних випробуваннях.....	98

СЕКЦІЯ 1

НОВІ ПАРАДИГМИ ТА НАПРЯМКИ ДОСЛІДЖЕНЬ ФІЛОСОФСЬКИХ, ПОЛІТОЛОГІЧНИХ, ІСТОРИЧНИХ НАУК У СВІТОВОМУ ПРОСТОРИ

УДК 172.4

ФЕНОМЕН ВІЙНИ І МИРУ У ФІЛОСОФСЬКИХ ПОГЛЯДАХ ТОМАСА ГОББСА

Мельник Л. М.,

кандидат політичних наук, доцент,

завідувач кафедри філософських та політичних наук

Білоцерківський національний аграрний університет

м. Біла Церква, Україна

Анотація. Авторка аналізує феномен війни і миру у працях Томаса Гоббса, вказуючи на те, що мислитель вважав, що війна – це є природній стан людини, що причини війни – у самій людині.

Ключові слова: війна, мир, суспільний договір, Т. Гоббс, держава, суверен.

Феномен війни завжди був об'єктом вивчення філософів. Філософи намагаються визначити причини воєн, моральні аспекти війни, а також можливі шляхи запобігання конфліктам. Війна як соціально-політичне явище знаходилась у центрі уваги роздумів філософії Нового часу.

Одним з відомих філософів Нового часу, який досліджував феномен війни і миру, був Томас Гоббс (1588–1679). У своїй праці «Левіафан» (1651), він аргументував, що люди мають природний нахил до конфліктів та війни через свою самоволю та прагнення до влади. Мислитель розглядав війну як стан природи людини, який визначається залежно від обставин. Т. Гоббс вважав, що усі люди мають рівне право на всі речі існуючі в природі, що призводить до натуральної конкуренції і конфліктів. Таким чином, мислитель вказував на те, що війна може бути необхідним інструментом для забезпечення мирного

існування людей. Філософ підкреслював, що задля забезпечення миру необхідна сильна централізована влада, здатна утримувати людей від конфліктів, і, таким чином, люди задля забезпечення своїх прав і уникнення війни укладають суспільний договір, згідно якого погоджуються підкорятися централізованій владі з метою запобігання хаосу та війн. Т. Гоббс вважав, що без такого договору суспільство буде перетворюватися на «всесвітню війну усіх проти всіх», що є основним філософським принципом Гоббса.

Отже, Т. Гоббс вказує на те, що формування централізованої держави є необхідним для забезпечення безпеки та порядку в суспільстві. Так як за відсутності громадянського стану «... війна — це не тільки битва, чи військова дія, а й проміжок часу, протягом якого проявляється воля до битви» [1]. Гоббс підкреслює важливість абсолютної влади, яка ґрунтується на принципах розуму і робить держави стійкими. Суверен (тобто глава держави) не може втратити владу, а піддані не мають права протестувати чи засуджувати дії суверена. Суверен має абсолютну владу над громадянами, має право оголошувати війну, укладати мирні договори та здійснювати правосуддя. Мислитель зауважує, що опір владі не може бути виправданим, оскільки влада є необхідною для збереження порядку і безпеки в суспільстві. «Ніхто не може не порушуючи справедливості, протестувати проти встановлення суверена, проголошеного більшістю», - підкреслює Т. Гоббс [1]. Тому «надзвичайно важливим є те, щоб громадянам не проповідували ніякі погляди чи вчення, які б привели їх до думки, що вони мають право не підкорятися... наказам тієї людини або зібрання, яким доручено верховну владу у державі» [2].

Отже, мислитель хоча і стверджував, що війна і відповідає природі людства, але вона в той самий час є згубною для неї. Замислюючись над проблемою війни та її соціальними наслідками, Т. Гоббс вважав, що та країна, її армії і полководці, які грабують інші народи, є чудовище.

Список використаних джерел:

1. Гоббс Т. Лефіафан або суть, будова і повноваження держави церковної та цивільної. URL. https://shron1.chtyvo.org.ua/Thomas_Hobbes/Leviafan_abo_Sut_budova_i_povnova_zhennia_derzhavy_tserkovnoi_ta_svitskoi.pdf?PHPSESSID=fgum6rorpklgmbbloo15vdee76
2. Гоббс Т. Про громадянина. URL. <https://studfile.net/preview/8737093/page:5/>

УДК [94:323.2]”364”(477)

ДЕКОЛОНІЗАЦІЯ ТА ДЕРУСИФІКАЦІЯ – ГОЛОВНІ ТРЕНДИ ПОЛІТИКИ ПАМ’ЯТІ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ

Пасічник Н. С.,

кандидат історичних наук, доцент,

доцент кафедри філософських та політичних наук

Білоцерківський національний аграрний університет

м. Біла Церква, Україна

Анотація. Проаналізовано процеси деколонізації та дерусифікації в після початку повномасштабної війни росії проти України в контексті реалізації державної політики пам’яті. Наведено приклади усунення російського/радянського імперського спадку й зміни топографічного ландшафту з урахуванням національного наративу. Охарактеризовано основні положення Закону України «Про засудження та заборону пропаганди російської імперської політики в Україні і деколонізацію топонімів».

Ключові слова: декомунізація, деколонізація, дерусифікація, політика пам’яті, топонімія, урбанонім.

Після повномасштабного вторгнення росії проблематика історичної пам’яті набула характеру одного з головних чинників національної безпеки України. Війна актуалізувала запит українського суспільства на ліквідацію російського імперського спадку. Адже впродовж століть складовою російської колоніальної політики в Україні було штучне формування спільного